

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přírodopis

Krasové jevy - slovníček

9. ročník

31. 8. 2012

Autor:
Mgr. Vlasta Hlobilová

*Zpracováno v rámci projektu „Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století“
registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3443*

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Informace o projektu

Název projektu: Krok za krokem na ZŠ Želatovská ve 21. století

Registrační číslo: CZ.1.07/1.4.00/21.3443

Příjemce: Základní škola, Přerov, Želatovská 8

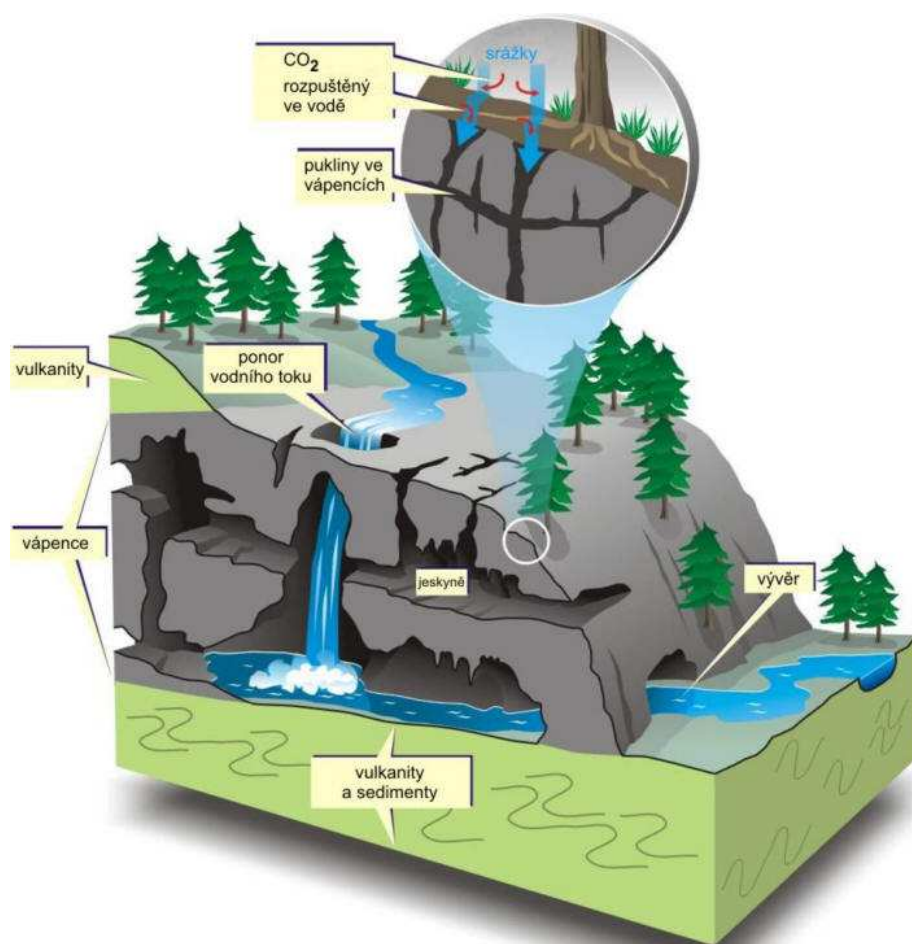
Anotace:

Stručný přehled vybraných, nejčastěji používaných pojmů z oblasti krasových jevů doplněný o mapu veřejnosti přístupných jeskyní v České republice.

V krajinách tvořených vápencem se vyskytují pod povrchem četné jeskyně, chodby a propasti. Vznikají rozpouštěním vápenců slabě kyselými vodami. Tato území nazýváme **krasové oblasti**.

Na území České republiky je zaznamenáno téměř 4 000 jeskyní. Skoro třetina z nich leží v **Moravském krasu**. Plochou rozsáhlejší je **Český kras**, kde je evidováno více než 650 jeskyní.

Princip vzniku krasu a krasových jevů:

Obrázek: http://geologie.vsb.cz/geomorfologie/Prednasky/9_kapitola.htm

Slovníček vybraných pojmů:

Aragonit – minerál, forma uhličitanu vápenatého, který tvoří jehlicovité krystaly. Často vytváří keříčkovité agregáty.

Obrázky: <http://www.caves.cz/>

Brčko – tenký dutý krápník o tloušťce několik milimetrů a délce až 4 m .

Obrázek: <http://zemepis.jergym.cz/foto/35/ipage00001.htm>

Dóm – jeskynní prostor velkých rozměrů. Vzniká zpravidla na křížení puklin, kde došlo k následnému řícení stěn a stropů.

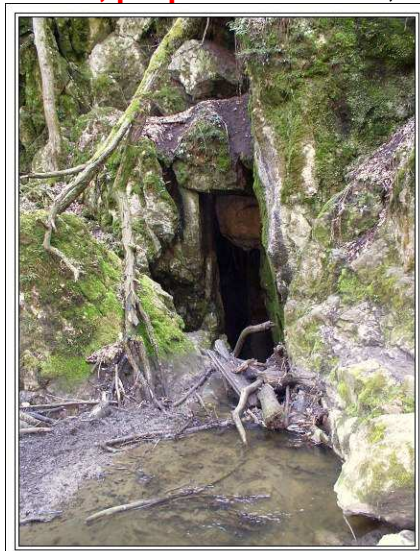
Obrázek: <http://www.panoramio.com/photo/56480391>

Excentrické krápníky – formy krápníků, které nerostou svisle. Na jejich růstu se podílí proudění vzduchu nebo tlak skapové vody, která vytéká nebo vystřikuje do boku.

Obrázek: <http://www.jeskyne.cz/cz/jeskyne/javorickske-jeskyne/o-jeskynich/prirodni-pomery/>

Ponor, propadání - místo, kde povrchový tok mizí v podzemí do krasových prostor.

Obrázek: <http://empepa.net/2009/12/06/rudicke-propadani/>

Stalagmit - krápník rostoucí od země vzhůru.

Stalagnát - krápníkový útvar, který vznikne spojením stalaktitu a stalagmitu.

Stalaktit – krápník rostoucí shora dolů.

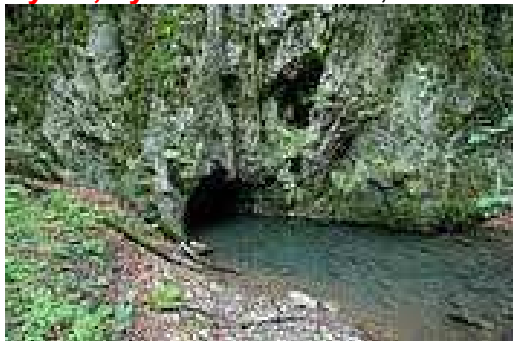
Obrázek: http://www.naturefoto.cz/index.php?str=foto&foto=konepruske_jeskyne__stalaktit

Škrapy – vodní modelace na skalách, skalních stěnách, která vzniká nejen v podzemí, ale i na povrchu.

Obrázek: <http://www.suchy-zleb.cz/expedice/chfg1.php>

Vývěr, vyvěračka – místo, kde vodní tok vytéká z podzemí na zemský povrch.

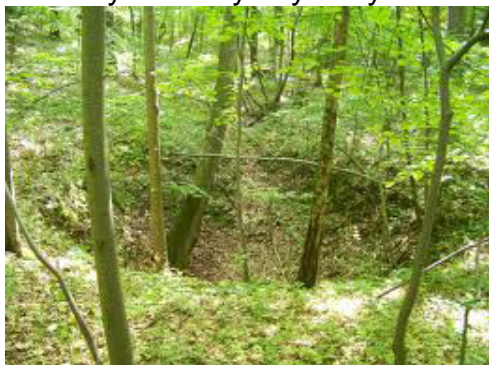
Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Vyv%C4%9Bra%C4%8Dka>

Záclona – krápníkový útvar , který se tvoří v místě, kde voda nasycená uhličitánem vápenatým stéká v úzkém proudu. Vzniklé tvary bývají různě pokroucené.

Obrázek: <http://www.obec-slatina.cz/uvod/zajimavamistavokoli.html>

Závrt – terénní propadlina o velikosti od několika metrů až do stovek metrů, má mísovitý nebo trychtýřovitý tvar.

Obrázek:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Propadl%C3%A9_vody,_z%C3%A1vrt_u_rozcestn%C3%ADku.jpg

Veřejnosti přístupné jeskyně v České republice:

Obrázek: <http://www.caves.cz/>

Seznam použité literatury:

- LUHR JAMES F.: *Země*, 2. vydání. Praha: Euromedia Group, k. s., 2007. 520 stran. ISBN 978-80-242-1901-1
- KOLEKTIV AUTORŮ: *Tajemství Země*, 1. vydání. Praha: Reader's Digest Výběr, spol. s r. o., 2005. 320 stran. ISBN 80-86880-01-X
- ZAJÍČEK PETR: *Jeskyně České republiky*, 1. vydání. Praha: Academia, 2010. 276 stran. ISBN 978-80-200-1840-3

Seznam použitých webových stránek:

- http://geologie.vsb.cz/geomorfologie/Prednasky/9_kapitola.htm
- <http://www.caves.cz/>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kr%C3%A1pn%C3%ADk>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kras>
- <http://zemepis.jergym.cz/foto/35/ipage00001.htm>
- <http://www.panoramio.com/photo/56480391>
- <http://www.jeskynecr.cz/cz/jeskyne/javoricske-jeskyne/o-jeskynich/prirodni-pomery/>
- <http://empepa.net/2009/12/06/rudicke-propadani/>
- http://www.naturefoto.cz/index.php?str=foto&foto=konepruske_jeskyne_stal_aktit
- <http://www.suchy-zleb.cz/expedice/chfg1.php>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Vyv%C4%9Bra%C4%8Dka>
- <http://www.obec-slatina.cz/uvod/zajimavamistavokoli.html>
- http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Propadl%C3%A9_vody_z%C3%A1vrt_u_rozcestn%C3%ADku.jpg

všechny adresy ze dne 31. 8. 2012

